

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

Egyes szám ára 4 kr.

10 frt — kr.
5 " — " 50 "
1 " — " — "

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hat havi előfizetés díja: Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseik alkalmán szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatással 30 kr.

Végezzünk a frázisokkal.

Szinte fél az ember a közművelődés témájáról írni, hogy maga is bele ne szédüljön a frázisok posványába, amikkel manapság nálunk közművelődési kérdésekről beszélni szoktak, kis- és nagypolitikusok egyaránt. Pedig igazán elég volt a frázisból. Még volt még a lelkesedésből is. Egy kis pénzre volna valahára szüksége a magyar nemzeti kultúrának. Mert igaz ugyan, hogy pénzzel magával nem lehet virágzó kultúrát teremteni. De pénz nélkül még kevésbé lehet.

Napjainkban a közművelődés egész területén: tudományos intézeteinkben, művészeti életünkben, közoktatásunkban mindenütt a belső fejlődés idejét éljük. Nem törvényekre és törvényes intézményekre, nem reformokra, újításokra van manapság első sorban szükségünk, hanem a törvények becsületes végrehajtására, az intézmények konszolidálására. Az alapvető, kulturális törvényeket megalkották a Trefort és Trefort. A fontos tennivaló most az volna, hogy e törvények végrehajtásával iskoláinkat, tudományos és művészeti intézeteinket igazán fölvirágoztassuk. Ide azonban sok minden szükséges ugyan, de első sorban pénz. Törvények revíziójával és rendeletekkel itt semmire sem megyünk. Ezekből már is több van, mint kellene.

Mit áldoz nálunk az állam a magyar tudományosságért és művészetért? Hasonlítsa csak valaki össze a külföldi államok e nemű áldozataival. A művészeti oktatásról jóformán csak most kezdünk komolyabban gondolkodni Wlassics alatt. Főiskoláink még mindig a legnagyobb mértékben hiányosak felszerelésükben, szegények épületekben, gyöngék tantervekben. Középiskolai oktatásunk valóságosan vergődik a nagy szegénység miatt. Hatvan-hetven tanulóval zsúfolt osztályokban kell tanítani, szépre és nemcsak nevelniök az ifjúságot anyagi hájjal küzködő, középiskolai tanároknak, akik évek óta hasztalan sürgetik anyagi helyzetük méltányos rendezését. Az igazgatók valóságos irnokai intézetüknek, nem pedig szellemi vezetői; mert azt a néhány száz forintot, amibe egy irnok fizetése kerülne, a közoktatás minisztere nem bírja kicsikarni a pénzügyminisztertől. Középiskoláink felszerelése is szerfölött hiányos, mert semmire sincs elegendő pénz. Egy németországi középiskola évi dotációja legalább is még egyszer annyi, mint egy magyar gimnáziumé vagy reáliskoláé. A polgári iskolák ügye megakadt, tanárai valóságosan nyomorognak, mert itt sincs pénz semmire. A

népiskolai törvény ma sincsen végrehajtva. Sem népiskolánk nincs elég, sem tanítóink.

Valóságos szegényfolt közoktatásunkon, hogy akárhány iskolánk van, melyet be kellett zárni, mert nem kaptak bele tanítókat.

Hogy is kapnának olyan fizetésre, melynél egy urasági inasnak vagy irodaszolgának is külön van? Tudatlan köznépünknek mindenféle örült zagyvalékot vernek a fejébe lelkiismeretlen igazgatók, nem tud ellene védekezni, elhisz minden badarságot, mert tudatlan, tanulatlan. A nemzetiségi vidékeken néhol sem iskolája, sem temploma nincs a magyar köznépeknek, hogy legalább megtanulna magyarul olvasni és imádkozni. Nemzetiségeink mind jobban fejünkre nőnek, mert nemcsak vagyonsodnak, hanem maholnap felülművelődnek is — rajtunk.

Mi pedig eltanult, udvarias frázisokkal áldozunk a műveltségnek, de igazában sem nem lelkesedünk érte, sem nemzetalkotó szerepét nem tudjuk fölfogni. Valami szép, de könnyen nélkülözhető dolognak tartjuk, melyért nem kell, nem lehet sokat áldozni. Pedig a legszükségesebb, legrealisabb, államalkotó erő, melyért minden áldozatot érdemes meghozni.

Nagy politikusaink, kiválóbb államférfiaink, pénzügyminisztereink mind elismerik, ha már éppen erről a »nem aktuális« kérdéssel kell nyilatkozniuk, hogy közművelődésünk terén még sok a tennivaló s ígéretük is, hogy mindent meg fognak tenni, amit pénzügyi viszonyaink megengednek. Katonai célokra, krétai kalandokra mindig van s talán kínai kalandokra is lesz pénz; vasúti állomást sem csuktak még be egyet sem a szükséges költségek hiánya miatt; nemcsak a közérdeknek, hanem még a helyi érdekeknek (hogy ne mondjam: magánérdekeknek) is építünk vasutat: ellenben a magyar nemzeti kultúra átlomását, az iskolákat, költségek híján, minden további skrupulus nélkül bezárjuk; a közművelődés harcászaitól, a tanítóktól és tanároktól megtagadjuk jóformán a mindennapi kenyeret is. Így kívánják »pénzügyi viszonyaink«!

Mindez nem tulság, nem pusztán agitáció. Szomorú valóság ez, melyet kérelhetetlen számok igazolnak! Figyeljék meg az új kormány tagjai!

Európa nagyhatalmai a múlt 1898-ik évben a következő arányban áldoztak vallás- és közoktatásukra:

Anglia 10.777,537 fontot, vagyis 10,5 %-t.
Franciaország 211,676,432 frankot » 6,3 »

Poroszország 117,537,417 markát » 5,7 »
Ausztria 29,117,140 frtot » 4,0 »
Magyarország 13,123,716 » » 2,6 »
Olaszország 42,398,198 lírát » 2,5 »
Oroszország 24,995,000 rubelt » 2,5 »

Megjegyzendő azonban, hogy Olasz- és Oroszország a számukra kimutatott összeget tisztán csak közoktatási célokra fordítják, nem pedig egyházi célokra is, mint mi; úgy, hogy leszámítva nálunk is az egyházi célokra fordított 659,172 forintot, tisztán közoktatásra 12.464.544 forintot költöttünk, vagyis összes kiadásunknak csak 2,5 százalékat.

A művelt nagy államoknál, hol a társadalom is sokat áldoz közoktatási célokra, még többet fordítanak vallás- és közoktatásukra a kisebb országok. Álljanak itt a kis Balkán-államok adatai:

Románia 28,084,423 leit vagyis 12,1 %-t.
Bulgária 8,822,743 levát » 11,7 »
Szerbia 4,822,180 dinárt » 7,6 »
Görögország 5,147,543 drachm. » 6,0 »

Azt hisszük, ez adatok jelentőségét nem kell bővebben magyaráznunk. Beszélnek azok magokban is hangosan. Valóban szegényes állapot! Nincs Európának állama, Oroszország kivételével, mely kevesebbet áldozna kulturájáért, mint Magyarország.

Igaz, e számok nem mutatják a felekezetek és községek áldozatát, nem tüntetik föl a társadalom részvételét a közoktatási terhek viselésében. De a társadalom más országokban is meghozza a maga áldozatát; a művelt nyugati államokban még nagyobb mértékben, mint nálunk. Nálunk a társadalom és állam együttes áldozata sem tesz annyit, mint a kis Romániában, vagy Bulgáriában az államnak magának az áldozata.

Igy becsüljük mi nemzeti kultúránkat — tényleg. Mert szóval, szép frázisokkal mi állanánk az első helyen, Európában.

Valóban itt az ideje, hogy közművelődésünk nagy, nemzeti feladatairól hazánk jövő fejlődésében valahára komolyan kezdjünk gondolkodni. Itt az ideje, hogy ne csak az aktuális politika napi kérdéseit és szükségleteit intézzük el, hanem míg kezünk a napi munkát végzi, addig szemünk távolabbra is nézzen határainkon túl, előre is tekintsen a jövőbe.

Szűk látókörre vallana az az irányelv politikánk vezetésében, hogy előbb vagyonsodjunk, csak azután művelődhetünk. Együtt, egyszerre, egymás támogatásával fejlődik igazán a közgazdaság is, a közművelődés is. Nemzeti karakter

terület, szellemi szupremáciánkat pedig hazában csak virágzó nemzeti kulturával fejleszthetjük, juttathatjuk diadalra. Az olasz és német egységet a olasz és német nemzeti műveltség; a politikuskok csak végrehajtották amit a kultura megteremtett. A magyar nemzeti államot is: vagy a magyar nemzeti kultura fogja megteremteni, vagy nem lesz magyar nemzeti állam.

Ajánljuk a kormány és a törvényhozás figyelmébe a szegény, valóban szegény magyar nemzeti közművelődés ügyét.

A szocialisták husvétii gyűlése.

Két napon — husvét vasárnapján és hétfőjén tartották meg ezt a gyűlést — a Vig-utca 16-ik sz. alatt, a Küffner-vendéglőben. A kongresszus tagjai részint munkások, részint földművesek voltak; de találkoztak közöttük egy-két kisgazda is. Összesen 95 községből és városból jöttek össze kétszázötven-heten.

A vezető-szerepet a budapesti pártvezetőség tagjai, Weltner Jakab, Baron Ede, Gombosi Bela, Garami, Teszarsz és Dietz vitték, a kik beszéltek és beterjesztették a határozati javaslatokat. A rendőrséget Krecsányi Kálmán rendőrkapitány képviselte három fogalmazóval. A szónokok között számosan németül, tótul és szerbül is beszéltek.

A kongresszust Gombosi Bela pártelnök nyitotta meg.

A határozati javaslatokból, melyeket benyújtottak, a következők emelkednek ki:

Kimondja a magyarországi szocialdemokrata párt Budapesten 1899. ápr. hó 2—3-án tartott orsz. kongresszusa, hogy csak az tekintetik a pártba tartozónak, a ki a párt közp. lapjait, tehát első sorban a Népszavát, a Volkstimmet, a Világ szabadságot és a Nova Dobát, vagy a vidéken megjelenő pártlapok valamelyikét nemcsak megveszi és olvassa, hanem azt buzgón terjeszti is. Ennek érdekében pedig kötelességévé teszi a kongresszus az elvtársaknak, hogy minden

egy községben megbizzanak maguk között egy elvtársat, a kinek kötelessége a lapot valamennyiük számára megrendelni és átadni, a pénzt kiszolgáltatni a lapok terjesztése érdekében az elvtársak támogatása mellett mindent elkövetni. E községi bizalmi férfiaknak azonkívül kötelességévé tétetik, hogy folytonos levelezésben álljanak a budapesti párttitkarsággal s így e között és az elvtársak között a folytonos érintkezést közvetítsék. E községi bizalmi férfiak, pár nappal a kongresszus után megválasztandók s címek a legrövidebb idő alatt bejelentendők a párttitkarságnak.

Tekintve, hogy a Magyarországon ma fennálló rendszer folyamagyaképpen élet nincsen, egyes gazdag egyének akarata érvényesül milliók rovására; a nép megfosztott összes jogaitól, az egyéni szabadság minden tekintetben megsemmisült, az ország lakosai között köcsönös gyűlölet szittatik, a nép testileg, szellemileg s anyagilag tönkretetik a végből, hogy egyes klikkek zsarnoksága továbbra is biztosítottassék; követeli a párt kongresszusa mint a legfontosabb eszközt arra, hogy a szenvedő nép megtörje és megszüntesse a reá nehezedő nyomort és átkot: az általános, titkos, egyenlő és közvetlen választó-jogot minden 20 éven felül állampolgár részére, nemre, képzettségére, nyelvismeretére és vagyonra való tekintet nélkül, az országgyűlés képviselőháza, a megyei, városi és községi képviselőtestületekre kimondja a kongresszus továbbá, hogy követeli a munkaszabály korlátlan szervezkedési szabadságot, továbbá törvényes elismerését a berharczok és ama törekvések jogosultságának, a melyek útján a munkások anyagi helyzetükön javítani kívánnak; a törvényes nyolcz órai munkaidőt kivétel nélkül; az éjjeli munka megtiltasát; kivételt ez alól csak azok az üzemek képezhetnek, melyeknél az éjjeli munka megszüntetése technikai okokból keresztülvihetetlen, de itt is törvényesen meghatározott kellő főváltásnak kell lenni. A teljes 36 óraig tartó vasárnapi munkaszünetet és pedig szombat estétől hétfő reggelig egyhuzamban. — A tizenöt éven alul levő gyermekek eltiltását minden ipari és mezőgazdasági munkától. A nő- és gyermekmunka teljes eltiltását oly üzemeknél, a melyek ártalmasok a nő és

a gyermek szervezetére. A munkásvédelmi törvények keresztülvitele érdekében szigorú büntetésekkel sújtandók azok áthágói. Az állami baleset- és aggkorbiztosítást az egész országra kiterjedőleg minden munkás részére különbség nélkül. Az összes munkásszervezeteknek joguk van felügyelőket választani, a kik az összes megnevezett törvények és rendelkezések szigorú keresztülvitelét a hatóság segédkezése mellett ellenőrizhessék. — A kereskedelmi miniszter felhívandó e törvényeket és intézkedéseket haladéktalanul foganatosítani és azok alkotásánál a szakszervezetileg szervezett munkások képviselőit meghallgatni. Az elvtársak pedig köteleztetnek a követelések érdekében a legmesszebbmenő agitációt kifejteni s nem nyugodni miadaddig, míg a munkások e jogosult követeléseit teljesítve nincsenek.

Tekintettel továbbá arra, hogy Magyarország fejletlen és kezdetleges iparának fejlődéséhez természetesen véledvámokravanszüksége, hogy Magyarország függetlenségét és önállóságát csak a nép segítségével lehet kiküzdeni és a független Magyarország csak a népszéles rétegeire támaszkodhatik: Kimondja a kongresszus, hogy követeli Magyarországot a gazdasági önállóságot és politikai függetlenségét, de határozottan kijelenti, hogy az ország gazdasági önállóságának kiegészítésül becsületes munkásvédő törvényhozást követel és az ország politikai függetlenségének kikérülhetetlen előfeltételét az általános és titkos választójog törvénybe iktatásában látja. Egyben hangsúlyozza a kongresszus, hogy az önálló vámtérülettel együttjáró védvámoknak mérsékelteknek és átmeneti-jellegűeknek kell lenniök.

Kimondja a kongresszus, hogy követeli az egyesületi és gyűlékezési jognak tisztaságát és félremagyarázást nem tűrő törvények által való biztosítását; követeli a politikai és sztrájk célokra szolgáló gyűlések szabad engedélyezését; követeli hatályon kívül helyezését mindazon rendelkezéseknek, melyek

A nagylelkű adakozó.

— „A Debreczeni” tárczája. —
Írta: **Lucie Boissiere.**

Amélie, a Camils Bigot felesége a reggeli postával a következő levelet kapta:

Kedves Amélie!

Légy szives, szedj össze magadnak két hétre való ruhákat és egyebeket és holnap lehetőleg meg délelőtt költözz át hozzám.

Viszontlátásra!

Henriette.

Amélie várta ugyan azt az eseményt, amely öt rokoni szivességből két hétre Bertonek házához szelítja, mindazonáltal bizonyos fokú meglepetést érzett. Mikor délben hazaérkezett Bigott a hivatalából, Amélie megmutatta neki a levelet.

A férj bosszus kaptat vágott és mint igen gyakran, akkor is folsóhajtott:

— Oh, azok a rokon bilincsek!

Másnap már a Bertonek házában ebédelt Amélie.

Henriette délután jókor lefeküdt. Az orvos és a „golya néni” már értesítettek a bekövekezendő esemény felől és várták, hogy hívják őket.

— Kedves Amélie, szól Henriette bágyadt erőltetett nevetéssel, ugy-e, most haragszol rám, hogy két hétre megfosztottalak az uradtól? No, csak ne haragudj, megártana a vendégnek.

Amélie persze tiltakozott az ellen, mintha nem szivesen jött volna.

— Te olyan jó vagy, Amélie. Majd meghálálom, ha fölkelek. Nem maradok mögöttem nagy lelkűségemben.

— Azonban bejött az orvos és kiadta Henriette nek a beszélési talmat. — A beteg meg nem alhatta, hogy meg néhány szót ne szóljon.

— Amélie nagyon jó, mondta az orvosnak, ha fölkelek, veszek neki szép ruhát.

Amélie, a Bigot felesége, közeli rokona volt Bertonnak, Henriette férjének: a két asszony közt mindazonáltal volt valami válszfallal, melyet Henriette emel, mivel az ő férje ügyvéd volt, Bigot pedig kishivatalnok.

Nem érintkeztek gyakran. Henriette csak akkor üzent Amélieért, ha szükség volt rá, ha panaszkodni, vagy ha valamivel dicsekedni akart neki.

Amélie finom lelke megérezte azt a különbséget, amelyet Henriette közöttük finom szálakban szövegetett és nem is érzett irányában valami nagy szeretetet. Mindazonáltal, ha arról volt szó, hogy némi szivességet tegyen Henriette nek. — a legnagyobb készséggel vállalkozott rá. Most is otthagya két hétre a férjét, egész háztartását, hogy kedves rokonát ápolja.

... Henriette nek leánya született, apró nagyon apró kis leánykája. A szülők és a rokonság öröme igen különböző volt, a szerint hogy leány vagy fiu párti volt az illető, a szülők nem nagyon örültek. mert egy leányuk volt már.

Amélie a legnagyobb odaadással ápolta rokonát. Fogadta a vendégeket, mulattatta őket, kínálgatott nekik mindenfelét. — beszélgetett a beteg állapotról, az újszülöttről, felügyelt a konyhára, a szobák tisztogatására, és mindezek mellett mindig Henriette nek

volt, valahányszor benézett az ember a beteg szobába.

Egy héttel a nevezetes esemény megtörténte után már meglátogathatták Henriette asszony-rokonai. A beteg mindenkit ezzel fogadott:

— Amélie nagyon jó, ha fölkelek, veszek neki egy szép ruhát.

Mikor Amélie két heti ápoláskodás után kimerülve, összetörve hazatért, már akkor az egész nagykiterjedésű család tudta, hogy Amélie egy ruhát fog kapni Henriette nek ajándékba.

Amélie, mi türes tagadás, bizony megörült az ajándéknak, mivel nem volt akkor egy feltétlenül rendes ruhája se, mindazonáltal bántotta, hogy Henriette fünek-fának elbeszéli a dolgot.

— Végre is gondolta, ki-ki a maga módja szerint.

Ebbe aztán bele is nyugodott.

*

— Nos Amélie, itt van, — a mit ígértem. Egy ruhára való szövet, Csináltasd meg szépen, majd ajánlok én neked egy jó varróut. — Csak ne mond meg neki, hogy én küldtelek hozzá, mert akkor dragábban csinálja.

Amélie átvette a szövetet és megnézte. Szövet, nem is szövet volt az, csak egyszerű kárton, milyennek husz huszonöt centiméer vesztegetik méterjét.

— Nagyon köszönöm, Henriette, szolt a megajándékozott, de biz én most semmi hasznát se vehetem ennek. Nincs pénzem arra, hogy megcsináltathatnám.

a szabad költözködés jogát megcsorbítják; követeli oly törvények alkotását, amelyek szigorú büntetések által az állampolgárok teljes mozgás szabadságát meggátolják; követeli végül az összes olyan rendeletek hatályon kívül helyezését, melyek a követelésekkel ellentétben vannak.

Követeli a kongresszus végre a teljes sajtószabadságot előzetes vizsgálat nélkül, — követeli a biztositék teljes előrlését és az oly intézmények, rendeletek és intézkedések hatályon kívül helyezését, amelyek ezt akadályozzák. Együttal köteletségévé teszi ugy a pártvezetőségnek, mint az öntudatos munkásoknak, hogy a követelések eléréseért határozatos mozgalmat indítsanak.

Az első napon csupán a 3. előhatározati javaslattal készült el a kongresszus, elfogadva változatlanul mind a hármat. Már az első napon zajos jeleneteket okozott Pollák Bélának, a szegedi szocialisták megbízottjának az igazolási ügye.

Pollák ugyanis néhány nap előtt röpiratban nyilatkozatot adott ki, amelyben elítelte a szocial-demokrata párt működését. Természetes, hogy ilyen előzmények után szereplése a pártkongresszuson több, mint gyanús volt. Egy csongrádmezei megbízott és szavakban adott egygyanúnak kifejezést és erre a verifikáló bizottság elhatározta, hogy a szegedi elvtársakhoz táviratilag intéz kérdést, vajjon a történetek után fenntartják-e még Pollák mandátumát. Minthogy azonban a táviratra még válasz nem érkezett, a verifikáló bizottság kénytelen volt Pollákot igazolni. A negyedik határozati javaslathoz azonban felállított Czigány vidéki megbízott és interpellált Pollák mandátuma ügyében. Izrael Jakab erre ismertette a verifikáló bizottság határozatát. Már ekkor a méltatlankodás hangjai hallatszottak, de valóságos vihar tört ki, amikor Pollák Béla állott fel szólásra és röpiratának indokait kezdte fejtegetni. Szavai annyira felbőszítették a kongresszus tagjait, hogy rárohantak, leburcolták a pódiumról és kétség-telenül megverték volna, ha a pártvezetőség tagjai a kongresszus tekintélyét féltve a botránytól, nem fedezik saját testükkal Pollákot. Az eset így is súlyos következményekkel járt, mert mikor a tárma és a tombolás nem szűnt

meg, felállott Krecsányi kapitány és felosztottnak jelentette ki a kongresszust. A következő perczben rendőrök jelentek meg a terem ajtajain és a pártvezetőség kénytelen-kelletlen belenyugodott a változhatatlanba. Még egy kísérletet tettek. Weltner Jakab a pártvezetőség nevében elment Rudnay Béla főkapitányhoz, hogy a kongresszus folytatására kinyerje az engedélyt, de küldetés sikertelen volt. Szell Kalmán táviratilag feresték, de nem találták meg. A delután ismét egybegyűlt kongresszusi tagok tudomásul véve a megtagadó határozatot, szétoszlottak.

BELFOLD.

A függ. és 48-as párt és Ugron. A függetlenségi körben megjelentés cseendő van. A párt tagjai kik a húsvéti ünnepeket többnyire a vidéken töltötték, legnagyobbreszt csak ma érkeztek vissza a fővárosba, hogy a képviselőház tárgyalásain részt vegyenek. A kik Budapesten töltötték az ünnepeket, azok körében nagy feltűnést keltett Ugron Gábornak azon elhatározása, melylyel a budapesti függetlenségi és 48-as polgári körből való kilépést bejelentette. Ugron Gabor e kilépését siettetve a körnek azon elhatározta, melylyel a delegációba való belépés ellen nyilatkozott, még mielőtt Ugronnak alkalmá lett volna e kérdésről közv tlenül a körben állás pontját kifejteni.

Szell miniszterelnök és a szocialista kongresszus. A szocial-demokrata párt húsvéti kongresszusát a rendőrség tudvalevőleg feloszlatta. A párt küldöttségileg Rudnay főkapitányhoz is fordult, aki azonban a jelentést még meg nem kapván, nem is irtézkedhetett. A küldöttség tagjai rövid tanácskozás után elhatározták, hogy sürgőnyt menesztenek Szell Kálmán miniszterelnökhöz, azon kéréssel, hogy táviratilag adja beleegyezését a kongresszus tovább folytatására. A sürgöny el is ment Ratótra, de válasz nem érkezett, mert a miniszterelnök időközben Budapestre utazván vissza, a sürgöny már nem is érte ott Ratóton.

Az ev. ref. Convent f. hó 10-én kezdi meg rendez tavaszi üléseit. A convent ezuttal valószínűleg csak a folyóügyekkel fog foglalkozni s az egyházat és lelkészeket érdeklő

fontos kérdések a később megtartandó rendkívüli konventnek lesznek fentartva.

A convent végr-hajtó bizottsága már e hó 5-én megkezdte tanácskozásait Dókus Ernő elnökségével és ez üléseken bírálták meg a közalapi és rendkívüli államsegélyek iránti kéréseiket a lelkészeknek és egyházaknak. Ugyanezen bizottság fogja felül bírálni az ev. ref. lelkészek fizetését és ennek alapján fognak történni a törvényben elrendelt fizetési kiegészítések.

KÜLFÖLD.

A magyarellenes román mozgalmak. A Bukarestben vasárnap megtartott magyarellenes népgyűlés tulajdonképen Strudza megbuktatására intézett mozgalomnak tekintendő párt-taktika.

A konzervatívek által egybehívott népgyűlés általános beismerés szerint méltóság-teljesen folyt le. Részt vett benne valamenyoi ellenzéki politikus, kik ezen alkalomra egyesültek, hogy egyöntetű határozattal tüntessenek Strudza ellen. Már a gyűlés elején sajról szájra járt a hír, hogy a király egyenes óhajta sára történt, hogy a rendőrség minden beavatkozástól távol tartja magát és tényleg a rendőrség teljesen közönyösen viselte magát. A szónokok majdnem kizárólag a Bánffy fele röpirattal foglalkoztak, melyet román nyelvre lefordítva sok ezer példányban osztogattak.

Majorescu, az első szónok Strudzával vádolta, hogy a románokat a magyarok hűbéresévé tette.

Utána Marghiloman Strudzával a román nép árulójanak nevezte, a ki súlyosan vétkezett a haza és a királyi hűség ellen is.

Jonescu hosszú beszédben kifejtette, hogy manapság szegényleni kell, ha valakit románnak neveznek. Flew a, kit a karzaton levő hóigyek virágzappal fogadtak, halatansággal vádolta Strudzával. „Én, ugymond hatalomra segitettem őt és amikor otthagytam futott a magyarokhoz, hogy legyenek segítségére. — Disescu szerint előre megfontolt nemzeti bűn volt, amikor Strudza Je-

— Hm. Az már baj! Hanem azért csak vidd el!

— De mikor úgy sem csináltathatom meg!

— Mindegy, csak vidd el. Már ha megígértem.

— Már ha kikürtölted — gondolta Amélie.

Az ajándék végre is az ajándékozónál maradt és két teljes — hónapig szóba sem került.

A híre pedig egyre terjedt Amélie mindenki azzal a kérdéssel fogadta:

— Miért nem vette fel az új ruháját, a melyet Bertonnétól kapott?

Amélie nem is tudta, hogy mit feleljen ezekre a kérdésekre. Végre aztán megsokalta a dolgot és elpanaszolta Henriette anyjának. Az öreg asszony igazat adott neki és szólt is a leánynak.

— Jól van, szólt erre Henriette hangosan, hogy az egész társaság meghallja, megcsináltatom Amélie ruháját a saját költségeimen. — Természetesen a megajándékozottat is értesítette erről.

A ruhát még aznap odaadták a szabónak, az összes körülmények elmagyarázásával.

— Ajándék, és hitelbe készül gondolta a szabónő — persze nem az, akit Henriette ajánlani akart ez esetben ráér.

Egy hónappal eme nevezetes nap után Amélie epen Bertonnéknál volt, mikor a szabónőtől egy kis leány beállított hozzájuk:

Kéreti a kisasszony a nagyságát, hogy legyen szives már megfizetni azt a néhány forintot a mivel tartozik, mert nagy szüksége volna rá. Már ötször is.

— Jól van már, ne beszéljen annyit szakította felbe Henriette, a ki szőnyegen röstelte, hogy épen Amélie jelenlétében kellett megtörténni.

— Mondja meg a kisasszonynak...

— Kérem nagysága, a kisasszony azt mondta...

— Elég, elég, csak mondja.

— De nem mondhatok semmit. A kisasszony pénzt...

— Kérlek Amélie, nincs nálad két forint?

— De igen. Tessék.

— Köszönöm. Itt van, vigye el a kisasszonynak.

— De a többi...

— Most csak ennyit adok. Mehet, Borzasztó, milyen sok kellemetlenségem van ezekkel a műveletlen emberekkel.

Amélie nem szólt semmit: Tudta, hogy a nagy garral kikürtölt ajándék, a melyet különben eléggé megszolgált, még pénzbe is kerül, mert Henriette nem szokása a kölcsönvett pénzt visszafizetni. Egyáltalán érezte Amélie a helyzet visszasságát. Ime, ez az asszony, akit ő nem is szeret s aki őt sem szereti, elhívja magához két egész hétre, hogy ne kelljen neki ápolónőnek fizetni. Aztán vesz néhány méter hitvány karót, talán hitelbe — elkéri tőle a csináltatás költségeit és ország-világnak elbeszéli, hogy megajándékozta őt egy szép szövétruhával. A legbosszantóbb a dologban az, hogy a ruha még mindig nincsen készen s ha elkészül is, kérdés, hogy odaadja-e a szabónő?

Az előbbi jelenet arra enged következtetni, hogy nem.

Bertonék aztán fürdőre mentek. Mikor Amélie odament hozzájuk elbucszni, Henriette többször figyelmeztette:

— A ruhát sürgesd majd meg édesem különben nem csinálja meg az a haszontalan leány.

Nagysokára aztán mégis elkészült a híres ruha s a kerepelő nyelvű leány beállított vele.

— Hát, kérem, elhoztam a ruhát. A kisasszony kéreti legyen szives a nagysága kifizeti a csináltatást, mert a Bertonné nagysága nem fogja megfizetni.

Amélieben forrt a méreg. Nem szólt semmit, kifizette a kért összeget, a ruhát meg elvette a szekrénybe.

Mikor Henriette visszajött első dolga volt a ruha felől tudakozódni. — Amélie megmutatta neki és egyszersmind el is mondta; hogy ő már kifizette.

Henriette úgy tett, mintha nem is hallotta volna.

— Megígértem, hogy csináltatok neked egy ruhát, mondta bizonyos nagylelkű leereszkedéssel és meg is tartotam ígéretemet. Nos, meg vagy elégedve?

— Oh igen, köszönöm, szólt Amélie, de nagában hozza tette: csakhogy több pénzembe került, mintha vettem volna.

Henriette, valahányszor végig ment az utcán, azt hitte, hogy mindenki csak őt nézi gondolván:

— Ime ott megy Bertonné, a nagylelkű adakozó!...

ember a beteg
nény megtör-
Henriettet
kit ezzel fo-
kelek, veszek
askodás után
ar akkor az
tudta, hogy
rietetől aján-
bizony megö-
olt akkor egy
mindazonáltal
nak elbeszéli
a maga mód-
tt.
— a mit ígér-
náltasd meg
gy jó varró-
i, hogy én
ragában csi-
és megnézte.
csak egyszerű
centiméér
riette, szólt
semmi hasz-
énzem arra,

szenszky kitüntetését hozta javaslatba. Végül határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint Strudza nem méltó arra, hogy a kormányon maradjon. A tömeg a legnagyobb rendben oszlott szét.

Norvégia és Svédország. Nem ismeretlen Norvégiának Svédországhoz álló viszonya, amely bizonyára kedvezőbb, mint a Magyarországnak Ausztriához. Mégis Norvégia teljes önállásra törekszik s e céljának bizonyítására még meg nem engedhető durva tüntetéseket is megengednek maguknak a norvégek. A svéd trónörökösét Krisztianában megdobalták, ami azt mutatja, hogy mennyire kiélesedett az ellentét Svédország és Norvégia közt. Most erre vonatkozólag Björnsterne Björnson, a híres norvég író aki jelenleg Olaszországban tartózkodik, kijelenti, hogy a tüntetés megtörtént ugyan, de nem volt komoly jelentőségű és semmi következménye sem lett. Ami pedig a két ország közti háborút illeti, az Björnson szerint — abszurdum.

Idégbeteg hadtestparancsnok. Gróf Grünne prágai hadtestparancsnok — mint Bécsből táviratozzák tegnapi hírtelen súlyos idegbetegségbe esett. Gróf Grünne szerencsétlen sorsa a magas katonai és udvari körökben nagy feltűnést és részvétet kelt. Grünne egyike volt az uralkodó legbizalmasabb embereinek.

Színház.

Környei Béla baritonista első fellépését hirdette a színlap Rip szerepében. A bemutatkozó tényleg jól volt megválasztva, mert játék és ének dolgában ugyancsak alkalmas lett volna megmutatni képességeit.

De hát közbejött akadályok most nem engedték előtűnni a Kék Hegyek tündereit; helyettük a magyar irodalom kiváló szellemeit idézte föl hirtelen az igazgatóság s »Himfy dalait« hallottuk a régi, szabatos előadásban. Bérleőkön kívül nagyon kevesen voltak, hanem akik ott voltak, kitűnően mulattak s hogy még most sem téveszti el hatását a darab, dacára a sok ismétlésnek, bizonyítja, hogy tegnap is ugyancsak gyakran hangzott fel a taps.

a—a.

Névcseré a kritikában. Egyik lapírtásunk, a D. U. úgy látszik nem csak az előadásokat, hanem a színi referadákat is figyelemmel kíséri. Így azt is észrevette, hogy lapunk tegnapi kritikájában fatális sajtóhiba következteben olyan névcseré állott elő, amely épp olyan kedvező a hibázó, mint a milyen kedvezőtlen az ártatlan színészre. Mert megessett, hogy a Lumpacius Vagabundus előadásáról szóló színi referadánkban kedvezőtlen véleményben voltunk Tóth Elekéről, holott ezt a szerepet ifjú Szathmáry Árpád játszotta. Csak természetes dolog, hogy ez a kritika nem névnek, de szereplőnek szólott s a vélemény azt érte, a ki a kifogásolt játékot produkálta. Tartozunk Tóth Eleknek is azzal a megnyugtató kijelentéssel, hogy az objektív bírálat nem őt, hanem Szathmáry Árpádot érte. Az újságíró láza munkájában névben könnyen tévedhet, de véleményében soha.

A vidéki kritikusok.

— Nyílt Levél Ujlaki Antal barátomhoz —

Beregszász, 1899. ápril 4.

Kedves barátom!

Sajnos nem lehetek oly szerencsés, hogy lapodat egyáltalában láthatnám, s így kénytelen vagyok beérni azokkal a rövid kivonatokkal, és különféle czélzatu kommentárokkal, amelyek arról a kezembe került budapesti lapokban olvastam, engedd meg tehát, hogy csak azok alapján fűzzem a te nyílt leveledhez ezeket a sorokat és ennek tulajdonítván

bocsass meg, ha valahol nem talánál el azoknak igazi értelmét.

A Zivuska Jenő nekem is oly nagy örömet okozott sikere gondot okozott nekem is, mikor még nem tudtam a darab tartalmát és eredeti címét, sőt egyideig még nevettem is rajta, mert azt hittem, hogy a Bosnyák Zoltán Becsületbírója az a szerencsés, a mely debreczeni előadása után két esztendővel akadémiai pályadíjat nyer, — a kezemben levő Debreczen-ekből más becsületbíró darabot nem tudtam kihalszni, s az igazat megvallva — legkevésbé az Itéletet hittem a nagy szerencse részesének, hogy miért, ime megmondom.

Ez a darab akkor került színre, mikor én nagy betegségeből már lábadozva Debreczenben, de még munkára képtelenül töltöttem időmet s a »Debreczen« szerkesztésébe egyáltalában nem folytamb. A darab ismeretése akkori főmunkatársam kezéből került ki s én a darabot egyáltalában nem is láttam, felőle lehetett igaza Vidor-nak is, a ki a ti lapotokban feldicsérte és Tamás-nak is, a ki bizony röviden elbánt vele.

Mindez eszembe jutott, mikor az Akadémia márcz. 27-iki ülésén történeteket olvastam, de nem volt kedvem beleszólni a dologba. Ekkor jött azonban a bomba: Vidor Dezső ur levele, a melyet olvastam egész terjedelmében, aztán a te szép leveléd, a melynek csak kivonatat és halvány színű átdolgozatát olvastam s végre a »Budapesti Napló« husvétii számában olvastam a M. F. ur reflexióit a te szép cikkedre.

Ez indít arra, hogy én is megszólaljak, a ki valaha két színi idényen át rendes kritikusa voltam a »Debreczen«-nek s a kire (már bocsánatot kérek, ha szerénytelennek látszom, de ő kényszerít reál) Vidor Dezső ur fülem hallatára is, meg a hátam megett is nem egyszer mondtam, hogy a Fejő kritikáit mindig megszívlelendőnek tartja s ezzel elismerte, hogy bizony vannak a vidéki kritikusok között is olyan emberek, a kik nem a színészek és színésznők iránt ezert rokon- vagy ellenszenvből vezéreltetik magukat, a mikor színi kritikát írnak.

Mondom, mivel Vidor Dezső ur már egyszer ezt elismerte rólam s most mégis jónak latta útni rajtunk egyet, a mire M. F. ur igen találóan felsőhajt: Ugy kell nekünk! Azért látom jónak beleszólni ebbe a vitába.

Bizony, úgy kell, kedves barátom. Mert engedd meg, hogy megmagyarázzam M. F. urnak, hogy bizony nem vagytok ti olyan potentátok, mint ő hiszi. Elég sajnós, de így van. Azt mondja M. F. ur, hogy a vidéki újságíró beleszólhat mindenbe, ott lehet mindenütt, gyökerében folyhat el minden panamát. Bár úgy volna! Azonban míg Budapesten egy ilyen esetből kifolyólag, egy hírlapíró nemcsak hogy megszabadult egy botozás árán minden kelemetlenségtől, hanem ellenkezőleg — és nagyon helyesen! — hőssé tettek a kollegái s a lapja egy előfizetővel sem lett szegényebb; addig Debreczenben megtörtént, hogy mivel egy tekintélyes alakról azt írta egyik munkatársam, hogy a násznagyság próbált mestersége: választanom kellett a között, hogy vagy lemond a lapról, vagy én megígérem, hogy neve a lapban első tőbet nem fordul — s én kénytelen (ért-ük meg, barátom: kénytelen!) voltam az utóbbit választani! Ilyen az újságírók poentátuma a vidéken s ezért történik meg, hogy Vidor Dezső ur, a kit, míg a szerelmes szerepkört arrogálta magának nem, de a mint beáta, illetve beláttatuk vele, hogy az neki nem való s jellem szerepekre adta magát, — mindjárt dicsértük, a kit azonban, hogy most a

Magyar Színházban újra szerelme akar lenni, a saját bevallása szerint csak a lapok színlaprovatában, de nem színi kritikáiban talál fel az olvasó: jónak látja egy újság hasábjain (!) a vidéki színi kritikát semmisnek nyilvánítani!

Azért szólok bele a vitába én, a ki már nem vagyok újságíró, mert én a fentiek szerint épen Vidor ur szavaira támaszkodva vehetem a vidéki kritikát védelmembe s kérek téged, hogy ne kedvetlenül el benneteket ez az eljárás, hanem érezzétek azt, a mit M. F. ur mondott: »Ugy kell nekünk, miért kapatjuk magunkra az egész világot!«

Ne is kapassátok, hanem irjatok tekintet nélkül, úgy, s mint jónak látjátok; hiszen megmondta Hegedűs Sándor, hogy csak az az igazi újságíró, a ki minden kérdés, tudakozódás nélkül megérzi azt, hogy mit követel a közvélemény.

Ezt tartásotok szemetek előtt s akkor nem ér benneteket semmi kelemetlenség.

Hogy ez így legyen, szívből kívánja nektek ma is veletek érző

volt kollegátok

Kohányi Gyula.

HIREK.

* **Debreczen város lakóinak építkezései.** Az elmúlt márczius hónapban Debreczen város külső és belterületén a főmérnöki hivatalban 107 építkezést jelentettek be. Házépítést 45 izben jelentettek a belterületről 19 izben a külterületről. Átalakítási munkálat folyt e hónapban a belterületen 29 helyen, a külterületen pedig 14 helyen. E kimutatás Debreczen város fejlődése mellett szól.

* **Hölgyek értekezlete.** A debreczeni hírlapírók estélyének rendezésében buzgólkodó hölgybizottság mára tervezett ülése — mivel a városháza nagytanácstermében a közigazgatási bizottság ülésezik — elmarad s helyette holnap, azaz csütörtökön délután három órakor tartják meg az ülést, amelyre a hölgybizottság tagjai ez uton is tisztelettel meghívotnak.

* **Egyházkerületi főjegyző beiktatása.** A jövő hóban tartandó egyházkerületi közgyűlésnek érdekes aktusa leendő az új főjegyző beiktatása. Farkas Antal utódja tudvalevőleg Ujfaluassy Béla lett, kit ezen a közgyűlésen fognak a szokásos ünnepek között beiktatni.

* **Halálos szerencsétlenség.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délután a Szechenyi-utca végén. Horváth Gábor szerkesztő szállított. A lovak békésen haladtak. Egy szembejövő lóborrel rakott szekéről azonban megvadtak s örült iramban magukkal ragadták a kocsit. A szegény kocsi a hirtelen rántástól elveszítette az egyensúlyt s fejjel a kocsikerekei alá esett, a melyek aztán oly súlyos sérülést ejtettek rajta, hogy nemsokára meghalt. A szerencsétlen véget ért kocsist elszállították a közkórházba, a hol felboncolják. A szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

* **A varróleány szerelme.** Frank Mária, aki szerelmi bánatában önkézüleg dobta el magától fiatal életét, ma délután helyezik örök nyugalomra. Az öngyilkos varróleány szomorú halálát önzvegy édes anyja gyászolja. A hivatalos bonczolást a hatóság nem tartja meg, mert az öngyilkos hátrahagyott leveleiből is beigazolvta találja, hogy Frank Mária öngyilkosság által vetett véget életének.

*** Népmozgalmi kimutatás márczius hóról.** Az elmúlt márcz. hónapban Debreczenben született 187 egyén. Meghalt 210. Mióta az állami anyakönyvi hivatal fennáll, egy hónapban sem volt ilyen nagyszámu a halálozás. Ennek az okát kötelessége volna a főorvosi hivatalnok kifürkészni s jelentést tenni róla mielőbb. Házasság kötött az elmúlt márcz. hóban 153 pár által. A házasságok nagy többsége az ev. ref. vallást követi.

*** Véres husvét.** Hajdu-nánási tudósítónk írja: husvét vasárnapján verekedés történt a város végén levő egyik kurta kocsmában. Nánási legények mulattak ott, vigan ünnepelevén a husvétit ünepezték. Folyt a bor, szólott a nóta, a cigány meg buzgón húzta a talp alá valót. A legényekkel együtt mulatott Fülöp János jómodu legény is a szeretőjével Csutak Mariával. A midőn javában jártak a ropogós csárdást, hirtelen kinyitott a kocsmasajtó s belépett Kovács Ferenc többet magával. Kovácsnak nagyon meglepett a csinos Csutak Mari.

— Velem táncolj, ne azzal a madár ijesztővel — szólott s ezzel derékon kapta a megrémült leányt s folytatta a csárdást. Fülöp erre olyan dühbe jött, hogy felkapván egy üveget, azt Kovács fejéhez vágta, mire aztán általános lett a verekedés. — A legények két pártra oszolva valóságos csatát folytattak egymással. — Piros bor helyett piros vér csurgott a padlón. E közben valaki ertesítette a csendőrséget, melyek sikerült megfékezni a dühöngő legényeket, kik közül a főkolompókat elfogták. A csendőrség befejezván a vizsgálatot átadták az ügyet a nánási kir. járásbíró-sághoz.

*** Nyilvános köszönet.** A négyzeti népkonyhára az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Ormódy Lajosné, Lőkövits Arthur 10—10 frt., Br. Josinszky Miklósné, Szabó Lajos ny. vinczellér igazgató, Szabó Kálmánné, Dr. Kenézy Gyuláné, Faáru raktár szövé, Weszter István 5—5 frt., I. ker. kapitányság 3 frt 50 kr., Gerecsi Kálmánné, Dr. Nagy Lászlóné, Tóth Aurélné 3—3 frt., Vértessy Lajosné, öz. Zöld Mihályné, Muraközy Róza, egy özevgy asszony, Nyiri ezredesné 1—1 frt., Dr. Csikós Sándorné (kártyapenz) 54 kr., Kálmánchely Mórné káposzta, paszuly és füstölt kolbász. Öz. Patay Istvánné 6 liter paszuly, Szabó Mihály 20 liter zsir, Sövényi István 1 veka krumpoli, 1 kg. szalonna és káposzta. Ifj. Csanak Józsefné káposzt. Ezzel, miután az idej népkonyha bezárattott, egy a városi hatóságnak, valamint az egyes jótékony adakozóknak támogatásukért szives köszönetet mond Debreczen, 1899. ápril 4. A jótékony négyzet választmánya.

*** Nyilvánossági jog.** A vallás és közokt. m. kir. miniszter a mezővári ev. ref. főgymnáziumnak, mint nyolczosztályú közepiskolának a nyilvánossági jogot és az érettségi vizsgálatok tartásának jogát az 1898—99., 1899—1900., 1900—1901. tanévekre folytatólagosan megadta.

*** Dr. Mitrovics Gyula** — Mitrovics Gy. ref. lelkész fia — a sárospataki ref. főiskola érdemes ifju tanára a nyári szünidő alatt, művészettörténeti tanulmányok tétele céljából külföldi utazásra indul. Ez utazásához a Magyar Tudományos Akadémia 400 frt. segélylyel járul.

*** Presbiteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma a f. évi ápril hó 3-án tartott gyűlése elintézetlenül maradt ügyek tárgyalása végett ez évi ápril hó 6-án, csütörtökön d. u. 3 órakor az egyházi törvény 30 §-a értelmében a szokott helyen s a s o d s z o r i m e g h i v á s r a gyűlést tart, melyen tehát a jelenlevők többsége határoz. Tárgyak a f. évi ápril 3-án tartott gyűlés tárgysorozataiban írt ügyek. — Debreczen, 1899. ápril 4. az elnökség.

*** A debreczeni kertészeti kiállítás.** Régebben megirtuk már, hogy az ősszel felvette érdekes kiállítás színhelye lesz Debreczen. — Az országos kertészeti egyesület kezdeményezésére itt tartják meg a kertészeti kiállítást, amely nem csupán díszítvényekre, de konyhakerti termények és a gyümölcskiállításra is kiterjed. A kiállítás rendezésének élén Pacelt János, Heykal Ede és Janatka Lajos debreczeni jóhírnevű kertészek állanak, akiket törekvésükben az országos kertészeti egyesület is odaadással támogat. A kertészeti kiállítás rendezősége legutóbbi ülésén határozatilag kimondotta, hogy a kertészeti kiállítást szeptemberben tartják meg. Megnyitása ünnepélyességgel szeptember 22-én történik meg s a kiállítás hét napon át bezárólag 28-ig lesz megtekinthető. A kiállítás iránt az ország kertészeti körében nagy az érdeklődés s a részvételi jelentkezések nagy tömegéből ítélve az a legszebb sikerrel kecsegtet.

*** Eljegyzés.** Kantzler József debreczeni kereskedő eljegyezte Sohr Szidónia kisasszonyt Tisza-Füredről.

*** Körözött gyilkos.** A nyiregyházi kir. törvényszék L a k a t o s Lászlót, ki szándékos emberölés büntette miatt van vád alá helyezve, körözi. Az illető ellen a végtárgyalást most kellene megtartani, de a büntető bíróság elől úgy látszik, mindenáron menekülni akar. Az országos körözés azonban valószínűleg eredményre fog vezetni.

*** Hajdúvármegye állategészségügyi viszonyai.** Az elmúlt héten Hajdúvármegyebe a következő állatbetegségek fordultak elő: Lépfene: Dinyéshát 1 udvar, Takonykór; Földes 1 udvar, összesen 2 községben 2 udvar. Rühkór; Földes 2 udvar, H.-Hadház 1 udvar, H.-Szoboszló 1 udvar, Nádudvar 1 udvar, összesen 4 község, 4 udvar. Sertésvész: H. Bőszörmény 2 udvar, H.-Nánás 1 udvar, Püspök-Ladány 1 udvar, Szováth 33 u. összesen 4 község.

*** Öngyilkos önkéntes.** Piszke esztergomgyeji községben Sziklaly Lajos 48. gyalogezredbeli egy évi önkéntes szíven lötte magát s meghalt. Az önkéntes a budapesti cs. es kir. élelmezési raktárhoz volt beosztva s szabályságot kapván szülő falujába u azott, hogy a husvétit ünnepeket ott töltsse. Végzetes tettét szülői házában követte el. Mi indította e lépésre, arra nevez semmiféle adat még nem érkezett. Mindenki vig kedélyű, jóra való fiatal embernek ismert; ragyoni viszonyai is teljesen rendezettek: minden jel arra vall, hogy szerelmi bánatból emelt maga ellen fegyvert, mert menyasszonya máshoz ment férjhez. Budapestről 29 bajtársa utazik Piszkére, hogy a temetésen részt vegyen.

*** A nők politikai értéke Szentesen.** Szentestről írják, hogy ott tegnap a szocialdemokraták népgyűlést tartottak az általános választási jog mellett. A gyűlésen Sima Ferenc országgyűlési képviselő és dr. Adán Endre beszéltek. — Az egybehívók két nőszónok is jelentettek be. Szabó Marit és Fenyvessy Esztert. A polgármester azonban nem engedte, hogy a két nő felszólaljon, mert szegény lenne a szentesi munkásokra, ha politikai kérdésekben női szava után indulnának.

*** Szélhámos kereskedőség.** Weisz Zoltán és Singer Lajos fűszeresegédek a múlt hónapban feljöttek a fővárosba, hogy alkalmazást keressenek. Egy ideig eléledgéltek a magukkal hozott pénzből, a mely azonban lassanként elfogyott anélkül, hogy állást nyertek volna. Hogy pénzt szerezzenek, egy különös módját találták ki a csalásnak. Kőborlásuk közben ugyanis megpillantották Bergl Mór halasi kereskedő földjüket s fogták ma-

gukat, Bergl Mór aláírással táviratot küldtek a kereskedő feleségének, a melyben a Berzsényi-utca 2. sz. a. levő házba T e n f a s s cipész címére férje számára 100 frtot kértek. Az asszony el is küldte a pénzt, a melyet persze a két csaló vett föl. Ezután W e r k n e r Zsigmond címen W e r k n e r Arnold kereskedőségének táviratoztak s nagyobb összeget kértek. Itt azonban felsültek, mert Werkner Arnold tudakozódott a tyjánál, mire kell a pénz, — így kiderült a turpiság. A panaszosok feljelentésére W e i s z Zoltánt a rendőrség letartóztatta, — de S i n g e r Lajosnak idejében sikerült kerekednie. — Most mindenféle keresik.

*** Ernő kir. herceg halála.** Ernő kir. herceg tegnap Arcoban jobblétre szenderült. A kir. herceg Rajner kir. herceg cs. Mária Erzsébet sávojai hercegnő fia volt s elég magas életkort ért el, amennyiben 1824. aug. 8-án született.

*** Ingatlanok forgalma.** A debreczeni kir. tszék telekkönyvi osztályánál. Ecsedi János és neje Tóth Julianna depr. lakosok veszik Körner Vilma öz. dr. Szőke I.-néől mint kiskoru gyermekei Szőke Margitnak és Barnának gyámjától azoknak 45 kat. hold ebcsi tanyabirtokukat 18000 frt vételárban. Goudy Károlyné Boros Róza megveszi Boros J. és neje Kubik Paulina házastelküket 600 frtért. Arany István és neje Szabó Zsuzsanna megveszik Szabó Gabor és neje Kálai Sara 699 □ öl köntöskerti szőlőföldjüket 1225 frt vételárban. — Kerékgyártó István és neje Cziller Vilma megveszik Piros Béla darabos-utcai 987. régi sorszámú hazas elkét 3500 frtért. Lengyel János és neje Barna Erzsébet megveszik Vértesi Zsuzsanna, öz. David Mihályné homokkerti szőlőföldjét 800 forintért. — Porcsin András és neje Nagy Zuzsanna debreczeni lakosok megveszik Csonka Julianna Szabó Istváné, Csonka Karoliné Ganovszky Lajosné és Csonka Jozefa, Stekli Adolfé 510 négyszög öl területű szőlő földjüket 918 forintért. — Molnar József és neje Jobbágy Eszter megveszik Szakál Gergely és neje Kerezyi Sarától 6690 és 6691 hrsz. ondódi földjüket 2100 frt. vételárban. — Nagy József eladja 54 új sorszámú hazas ingatlanok öt illett felerészét Kun István és neje Nagy Rózanak 600 frtért. — Kovács György, Kovács Ferenc és Kovács Eszter férjezett D e a k Józsefné eladják a boldogfalvai kertben levő 1 hold 381 □ öl beltelkekből illettőségüket Kovács Józsefnek 750 frtért.

*** Elvesztett zálogcédula.** Halmazsán Illésné a csapó utcai zálogház által kiállított 399 számú zálogjegyet elvesztette. A zálogjegy több értékes tárgyról szól. Megtalálójá jelentkezzék a rendőrfőkapitányságnál.

x Nagyvárad—Debreczenben. Jó hírű női divatárú-házzal szaporodott városunk. A minit ertesülünk, Wallerstein Fülöp fia és ökelő nagyváradit cég megvette a jó hírnevű örvendett Rott L. féle üzlet árút és itt letelepszik. Megnyerték érdektársnak Fekete Jakab urat, ki Rott L.-nak éveken keresztül hűséges munkatársa volt és a ki a helybeli közönség igényeit igen jól ismeri. Az üzlet egészen ujjonnan lesz felszerelve mindenféle női divatcikkkel, vászon és fehérneműekkel stb. Az átvett árukat minden elfogadható árban árúsítja az új cég.

A „Bika kávéház“-ban
ma szerdán azaz 1899. április
5-én nagy zene-estély tartatik
R á c z Károly zenekara mellett.
Számos látogatást kér
a Bika szálloda bérlő-társaság
üzletvezetőségére.

Az új földtehermentesítés.

Debreczen, ápr. 5.

Szegeden az országos mezőgazdasági kiállítását kapcsolatban, agrárkongresszust tartanak a magyar gazdák és ezen országos tanácskozáson tárgyalás alá kerül az a beláthatatlan jelentőségű nagy közgazdasági kérdés, vajjon hogyan volna lehetséges enyhíteni azokat a terheket, melyek a magyar földbirtokoknak a feudális terhektől való megszabadulása óta jelzője s közszolgálatok czimén újban terheivé lettek.

A kérdés rendkívül nagyfontosságú és annyiban egész új kérdés, mennyiben Magyarországon ezzel csak nagyon kevesen foglalkoztak még.

Sokszor halljuk emlegetni, hogy a magyar nemzet földmivelő nemzet, — hogy tehát a földmivelés mindent fölülmúló fontosságú ebben az országban, — még többször halljuk, hogy a magyar földbirtokok el van adósodva s hogy tehát azt az adósságban való elmerülésről még kellene menteni.

Mi, akik a közgazdasági kérdések minden ágát szeretettel vesszük körül, nem osztjuk az agrárpolitikusok nevetét abban, hogy az östermelés miatt minden más gazdasági ágat háttérbe kell szorítani, de igenis főfontosságú nemzeti érdeknek tekintjük azt, hogy a magyar földbirtokot — alkalmas hitelpolitikával kell megmenteni az eladósodás veszedelmétől.

Az új földtehermentesítés kérdésének előadására György Endre orsz. képviselő, a jules publicista és közgazd. író vállalkozott s ez kellő garanciát nyújt arra, hogy a kérdés már is beható tanulmányok tárgyát képezi, hogy Szegeden a magyar gazdaközönségnek bő alkalmat nyílik majd ennek a nagyszabású kérdésnek a mélyére tekinteni s hogy azok a kik az akció vezetésére vállalkoznak, a legvilágosabb és egyenes irányfonalakat viszik magukkal a szegedi tanácskozásról.

IRODALOM.

Népszerű orvosi tanácsadó. Az egészség megóvása és a betegségek gyógyítása. A természetes gyógy mód kézi könyve második javított kiadása. Irtá Dr. P a l ó c z László v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár. 22 ábrával 217 l. Ara 3 korona.

A Magyar Kritika legújabb száma 20-nál több könyvről közöl alapos, objektív kritikát. Van e könyvek közt szépirodalmi, jogi, orvostudományi, nyelvészeti, történelmi stb. munka. Irtak e számba Benedek Elek, Balassi József, Simonyi Zsigmond, Raffay Ferenc, Gaál Mózes, Hevesi Sándor, K. Nagy Sándor, Kardos Albert, Harmat Géza, Juba Adolf stb.

A M. K. havonként kétszer jelenik meg 10—20 oldalon. — Minden számban pontos bibliográfia, folyóirat-szemle. Előfizetési ára egész évre 5 frt. Kiadóhivatal Bpest, Kertész-utca 45.

A Képes Levelező Lap ápr. havi száma bő tartalommal éppen most jelent meg. Sok egyéb a gyűjtőket érdekő közleményen kívül gazdag csererovatot tartalmaz. Előfizetői minden számhoz egy műmellékletet kapnak. A lap előfizetési ára 1 évre 1 fr. — Mutatványszámot a K. L. L. kiadóhivatala Székesfehérvárról mindenkinek ingyen küld, aki azt egy látkepes levelezőlapon kéri. Az ápril havi szám 15 krnak levéljegyekben való be-küldése ellenében kapható.

CSARNOK.

Haza felé.

A hanyató napsugára
Bucsuzik a piros égen,
Gyenge fényben alig ére
A kis patak felszínere,
Lopva tűnik tova szépen.

Néma csend lesz mindenütt
Csak a nádas, kaka rezzen,
Tavaszi szellő megingatja,
S fűzfa lombját úgy ringatja
A locsogo kis vizen.

Vagy egy kácsa, ha felrepül
Párja után messze száll,
Megőrül a kicsi fészek
Sivítása kicsikéknek
Hallik, Majd a csend beáll.

Köröskürül ifju buza
Takarja a földeket.
Megmozdulnak a kalaszok,
Ha pacsirta lopva járva jár ott
S az ijjesztve integet.

Megcsendül az est harangja,
A munkások térdre hullnak
Munkájukat félbe hagyva.
Haza készül kicsi nagya
S a faluba elindulnak.

Az öregek válnak kasza,
A leányok ódalán
Csüng a bögré az akasztón,
Kit az aszony vár agasztón :
Nem törte-e el a lány?

S nosza aztán dalba kezdenek,
Szántóvetők da cseng.
Ki hallik a gyermek hangja ;
Egyik másik félbe hagyja,
Hallat a dal s újra csend.

Tovább mennek, meg-megállnak,
Sietésre int a szó.
Elérnek a kereszt utra,
A nóta felhangzik újra :
„Szántó-vető dolga jó ...“

Besötétül lassan, lassan.
A hold és a csillagok
Feltűnnek a messze égen
Hol a torony gombján szépen
Fény övezve csillog o t.

A távolban faluházak
Abakiból gyenge fény
Sugározza be az utat.
És az öreg oda mutat
Arra néz a lány, legény.

Othonukba hazatérve
Eszik, iszik valahány.
Munka után megpihenni
Aludni ter valamennyi
Legény, öreg és a lány.

És a holdnak fényugára
Tündöklök a fény-s égen.
Halvány fénye alig ére
A háznak tetejére,
Lopva tűnik tova szépen.

Ricardó.

A leleplezés.

Irtá : Munkácsy Kálmán.

November végén lassan telni kezdett a hotel. A barna, horpadt hordár, vén Agostino Depretis fedézetéről minden délután tiz-tizenkét rézpántos, vászonköpenyes utazóládát pakoltak ki. Leginkább asszonyok jöttek : dánok, meg északnemek, a kiknek Gardenoig is elég hosszú volt a tavaszkereső ut és a kik megállottak az első helyen, a hol babérfákat és a terraszokra osztott hegyeken cse-

nevész, szürke ol jerdőket láttak. Mert Schlezvig-Holstein és Kögenhaga, minden mappa bizonyosága szerint, nagyon messze van Olaszországtól.

Nem igen voltak betegek, többnyire jó-módu polgárfamiliák, a kik tettek az öthónapos zuzmarától és a vastag északi ködtől, a mely huszonnégy héten át óriás hályogként tapad honi egükre. Unalmukban mégis valamennyien elmentek az orvoshoz és az orvos természetesen valamennyivel konstatait — leg-lább tüdő csucsurotot. Es itták szorgalmasan a konyakos kecsketejet, győrték magukat a mély lélegzetvételével és legkímértebb kurschritt-ben kapaszkodtak fel minden reggel a San Michel-kápolna mellett őrt álló vén cédrusokig. Az egy órai table d hote után még ezerrétü plaidesekbe, gyapjukendőkbe burkolóztak végig a pompásan alkalmazkodó kerevet székeken.

A ki a déli órákban tévedt először a fedett folyosó környékére, meg volt győződve róla, hogy a görbösdorfi szanatóriummal is rosszabb helyre vetődött. A becsomagolt páciensek : a modern mumiák halk, paciensekhez illő hangon fecsegték ostoba-ágokat és lehaságokat. Találgatták, hogy a Cáp Manerba emberfej formájú sziklaja Goethehez hasonlít-e, vagy inkább Frigyes császárhoz ; versenyeztek, ki tud már olaszul tovább számlálni, (természetesen a kis Gardi-szótár tanulmányozói domináltak) s megbotránkoztak a rongyos s piszkos egyírásokon, A németek gögösen jegyesték meg az osztrákok előtt :

— Mi aranypénzhez vagyunk szokva.

Unalmas, nehézkes, pedáns volt az egész társaság. Természetesen szenzáció számba ment, amikor egy nagyon napsugaras decemberi reggelen ragyogó pelyhű nevető szemű paradicsommadar repült a gubbaszkodó, szürke tollu német vandormadarak közé. A kis Hohlfeld Lujza csak egyszer ment végig a tóparti park jaszagu eukalyptusai alatt, csak egyszer vette kezébe az olvasó teremben a Flügende Blätter-t, csak egyszer kukucsált ki az üveges korridor tiz-nket ablakán e — már ismerte mindenki. Az asszonyok becézték, a leányok nem irigykedtek reá, a férfiak meg minden reggel felkapaszkodtak a Monte-Piccolóra, hogy delben friss hórózsákat csempész-hessenek a tányérjára.

Mikor pedig nyolcz nappal a kis bécsi leány megérkezése után a mana, aki elkísérte Lujzacsáját, visszau azott s leányát a vendégek gondjára bízta, megtörtént az a csoda, hogy a hajókikötőnél az összesereglett hoteliakosok közül előlepett a büszke, tartózkodó Korpf áróné, a ki puderezte a haját, hogy mesterkélta nek lássék az, a mi természetesen a ki hosszú, sovány kinyújtott termetével egészen olyan volt, a milyennek a szimbolikus illusztrátorok a tragédiacsináló, veszedelmes Ahnfraukat festik, — s kézen fogta az elzomrodott leánykát.

— Lujza kisasszony mátlól fogva az én leányom ! Csokoljátok meg a testvérkéteket gyermekek !

És a két Korpf baronessze a kik se-lyemszoknyaikkal mindig olyan csodálatos susogással libegtek, mint az illedelmes kísérte-tek, egy-egy homlokcsókkal testvérökké avat-ták a bécsi leánykát. A bécsi leány csak hallgatott és halás szemmel pirulva köny-nyezett.

De tiz percz múlva ismerős volt már a gardenoi arisztokraczia valamennyi tagjával. A két gót frizurás sárga, szőke ludvigslusti vén leánynyal : a von Schraden kisasszonyokkal, a kiket talpig feketébe öltözött lesütött komorna kísért a nyolczszáz négyszög méteres vasrácsal kerített parkban is, a hármincz-két ruhás lieutenant Lülich-el, a ki mindig csak azon panaszkodott, hogy a civilizációs szabókat a katonatisztek fizetik meg a legdrágábban s katonatiszteknek még sincs soha tisztességesen szabott civil-ruhájuk — és a társaság fiatal kegyencével : a Krisztus szakkállu, öles termetű báró Roepert-tel, a ki egy kis német herczeg negyven paripája révén mint főistállómester szerepelt a kürlisz-tában.

A báró az ismerkedést az ő szokásos szertartásos s mégis édeskés modorában bók-kal kezdte meg:

— A kinek olyan színe van, mint önnek, nem lehet beteg, kisasszony.

Lujza minden affektáció nélkül mosolyogva felelt:

— Senki sem hiszi el, hogy beteg vagyok, csak az orvosok. Pedig néhány hónap óta sokat szenvedtem.

Korpf baróné felvette a lorgonját.

— Tudócsucshurut? — kérdezte.

A leány intett a fejével.

— Megismertem a szemén. Elza leányom is azzal vesződik.

A tudócsucshurutos Elza baronesz nyomban vett néhány mély lélekzetet.

— Egy nagyon hosszú keringő az oka mindennek — mondotta nagy sóhajással. — A mánás klub bálján tengerésztszittel hozott össze végzetem. És a tengerésztszitek azt hiszik, nekik a táncban is mértföldjáróknak kell lenni mint hajóknak a tengeren.

Vége köv.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

április. 1.

készaruizlet hivatalos árjegyzései a következők

Baza	kilos	Ar 100 klg.		100 kilogramm ára
		frtől	frtíg	
Bánsági	6	76	80	00.00-00.00
"	"	77	81	00.00-00.00
"	"	78	82	00.00-00.00
Tiszavidéki	6	79	80	10.25-10.35
"	"	76	80	00.00-00.00
"	"	77	81	00.00-00.00
Testvidéki	6	78	82	10.20-10.30
"	"	79	80	00.00-00.00
"	"	79	80	00.00-00.00
Fehérmegyei	6	76	81	10.20-10.30
"	"	78	82	00.00-00.00
"	"	79	80	00.00-00.00
Bácskai	6	76	80	00.00-00.00
"	"	77	81	00.00-00.00
"	"	78	82	00.00-00.00
Észak mag	7	77	80	00.00-00.00
"	"	78	81	00.00-00.00
"	"	79	81	00.00-00.00

Fajta	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm	
		frt	kr
Fecs elsőrendű	uj	70-72	7.85 7.95
" másodikrendű	"	"	7.75 7.85
Árpa takarmánynak	"	60-62	6.20 6.55
" égetni való	"	62-64	6.60 7.40
" sertőzdei	"	64-66	7.60 8.40
Zab	uj	39-41	5.80 6.15
Tengeri bánsági	uj	"	4.65 4.70
" más nemű	"	"	3.00 3.00
Repce bánsági	"	"	4.15 4.00

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Április 4. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 47 $\frac{1}{2}$ -48 kr. Közép (paronkint 300-400 klg. súlyban) 47 $\frac{1}{2}$ -48 kr. Fiata. nehéz (paronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 51-51 $\frac{1}{2}$ krig. Fialat közép (paronkint 251-320 klg.) 49-50 krig. Fialat könnyű paronkint 250 kgrig terjedő súlyba. 48 $\frac{1}{2}$ -49 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli súlyban) 49-50 krajczárig, közép paronkint 240-260 kilogramm súlyban) 49-49 $\frac{1}{2}$ krajczárig. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 47 $\frac{1}{2}$ -48 krajczárig

Sertés létszám: 1899. évi április. 1-én volt készlet 35.139 darab, 1899 április

hónap 3-án felhajtott 2937 drb, 1899 április hónap 3-ik napján elszállított 918 drb. 1899 április hó 4-ik napjára maradt készletben 37.158 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata kissé kellemesebb.

Hogyan lehet egy rossz talajt a gyümölcsfa ültetésére alkalmassá tenni.

Ha valakinek, úgy a kisgazdának első-sorban áll érdekében az, hogy a gyümölcs-termelessel foglalkozzék; érdekében áll ez annál is inkább, mert a gyümölcsstermelésben egy feltétlenül biztos jövedelmező gazdasági ággal rendelkezik. — Ha csak minden gazda ember 20-25 gyümölcsfát bir, már legalább is ugyanannyi véka gyümölcsre számíthat, a melyet mindenkép értékesíthet, vagy saját háztartásában, vagy a piacon.

A gyümölcsstermelést felkarolni és elő-mozdítani épen azért felette kívánatos még oly helyen is, hol a talaj gyümölcsstermelésre eredetileg nem alkalmas; meg kell azt tenni annál is inkább, mert egy rossz talajt meg-javítani s gyümölcsfa termelésre megfelelővé tenni nem nehéz.

Tudvalevő, hogy a gyümölcsfa ép oly élőlény, mint akár az ember, akár az állat. A gyümölcsfa is csak akkor képes vegetálni, ha van elegendő tápláléka; — ha a talaj erő-teljes s ásványi anyagokban nem szegény. A mennyiben tehát a talaj nem volna ilyen, mesterseges uton kell azt illyenné tenni. Nem kell gondolni, hogy a gyümölcsfa csak a vá-lyogtalajon, vagy a márgatalajon terem meg. Szépen díszlik az egyéb talajon is, ha a kellő javításokat megtesszük.

Igy pl. tegyük fel, hogy van egy tiszta agyagtalajunk; ez mint ilyen, karos a gyü-mölcsfának, mert nagyon nedves és hideg, már pedig a tul nedvesség és tul hidegség gyökérrohadást idéz elő. Ily agyagtalajt az által tesszünk gyümölcsstermelésre alkalmassá, hogy a fa részere szolgáló gödröt még ösz-szel megássuk legalább is egy méter mély-ségre; a gödörből kikerülő földet a gödör körül felhantoljuk, hogy az a tél fagyató megporhanyuljon, tavasszal a földet egy kis mésztrágyával keverjük s újból a gödörbe hanyjuk; viszont ha van pl. száraz, mész-ses talajunk, akkor azt agyaggal keverjük s így azt kissé nedvesebbe tesszük; a nagyon szá-ras homokot pedig szintén agyaggal kever-jük, mielőtt még a fat elültetnénk.

Ha ilyen módon megjavítottuk már föld-jeinket, akkor arról is kell gondoskodni, hogy a gyümölcsfa tápanyagban ne szenvedjen hiányt. E célból a trágyák különböző nemeit fogjuk alkalmazni és pedig legcélszerűebben a komposztot és műtrágyákat. Utóbbiakra legjobb oldat alakjában használni olykép hogy a fa körül lyukat ütünk egy vaslyu-kasztóval és ebbe az őszi hónapokban legin, kább november elején egy-két öntöző kanállal olyan trágyalevet öntünk be, mely minden fára számított 1-1 $\frac{1}{2}$ kg. szuperfoszfát oldat-ból áll.

A vetések állása.

(A földm. m. kir. miniszteriumhoz a gazda-sági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.)
Márcz. havában többnyire száraz és sze-les, 20-24-én erős havazással hideg időjárás uralkodott; a bótakaró főleg az Alföldön rö-vid ideig tartott, mert itt az idő is csakhamar megenyhült. A tulságos száraz föld a hólé-től kissé megpuhult s az őszi vetések is na-gyobbára felüdültek.

A korai tavaszi vetések azonban, a melyek már vagy kikelték, vagy csirázásban voltak, számos helyen szenvedtek. Szórványo-san az őszi repcét és itt-ott a rozstot és ár-pát is megrikította az utótél, amely helyen-kint igen erős volt, amennyiben a hőmérő 8-12 $^{\circ}$ -ot mutatott. Az őszi búzában ezidő szerint sehol sincsen nagyobb kár; általában véve kielégítően áll.

A gyümölcsfák közül is — leginkább az Alföldön — a korán virágzó mandula és itt-ott a sárga barack, kevésbbé a körte szen-vedtek; a korán felnyitott s megmetszett szőlő-ök is többé-kevésbbé megéreztek a hideget. Minthogy pedig az időjárás a hűvös éjszakak és itt-ott fagyok következtében most sem al-kalmas mindenütt a szőlő és kerti munkála-tok folytatására, a gazdaságokban épen csak a legszükségesebb dolgokkal van elfoglalva a nép, nevezetesen szőlő, részint árpát és zabot vet s csak a melegebb éghajlati vidékeken ültet burgonyát.

Esőre általában nagy szükség volna már csak azért is, hogy a rétek kiszáradjanak; he-lyenkint ugyanis takarmány hiányról paszkod-nak a gazdák.

Az osztrák-Magyar bank állása 1899 márcz. 31-én:

Bankjegyforgalom: 656.610.000 frt, — (20.308.000 frt);
Értékkészlet: 502.131.000 frt. (1.170.000 frt);
Váltótárca: 172.239.000 frt. (15.810.000 forint);
Lombardüzlet: 22.232.000 frt. (401.400 forint);
Adómentes bankjegytartalék: 53.514.000 frt., (15.564.000 frt.)

M. Kir. osztálysorsjegyek

Huzás Márczius 15 től Április 12-ig, kaphatók a főelárusító

Debreczeni ipar és kereskedelmi Banknál.

Egy igen versenyképes gyár lópokróc, pokrócz és vízmentes ponyvákban és a ta-karó-ághban, a mely egyuttal mezőgazdasági szük-ségleti cikkekben, mint: zsák, ostor, to-vábbá mindenféle sport cikkek, szőnyeg, Li-noleum és vízmentes ponyva, végül kocsi kenőcs, Vaselin stb. nagyobb üzleti zárlatok által ama helyzetben van, hogy minden ver-seynyel lépést tarthat,

kitünő ügynököket

keres, a kik uraságoknál és nagyobb mező-gazdaságokban ösmeretesekek, kedvező fe-tételek mellett. A képviselendő cég sokoldalúságánál fogva a képviselőt olyan foglalkozás nélküli kereskedő segédeknek alkalmas, a kik önál-lóvá lenni óhajtanak. Ajánlatok referenciák-kal **Ostern G. B. 672** alatt Haasenstein & Vogler, Wien I. intézendők.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikok kockázott, mintázott és damaszt stb (mintegy 240 kü-lönböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasz-tóknak postabér-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-basztruha 8 frt 65 krtól

egész 42 frt 75 krig egy teljes öltözékhez való szövet — Tussors és Shantungs

HOFF maláta-

készítményei

gyengék és betegeknek.

Hoff János maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a labbdobozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.

Tíz éve, vagy már régebbi idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.

Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János süritett maláta kivonata.

Tüdőbajoknál, gégehurutnál, ugymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küljön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonattal csukorkát.

Fischer G. órnagy N.-Várad.

Hoff János maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, várszegénységnél, idegességel, almatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. — Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkóránál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolai orvos, Triebel.

Hoff János maláta-kivonat mellczukorkái.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólrhetően hatásos. A valódi maláta mellczukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta kivonat mellczukorkáink hatása makacs köhögés ellen.

Zedlitz-Neukirch lovag, Waldenburg. Csukorkái feleségem köhögésén és astmatikus bántalmain kitűnően segítenek. Busch piébános, Weischütz.

Raktár Debreczenben: Mihalovits I. Rotschnek V., Rochlitz Schmidt A., Füleky Pal, Tóh Bela, Muraközy L., Balazs Ödön
gyógyszertáraiban, Franciscs és Jóna drogu kereskedésében; Csanak J., Kontsek G., Tóth Kálmán, Felegyházy János, Rickl József,
Zelmos, Deutsch Lajos csemege és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos raktára: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest, király u. 12.
Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „Általános labdaccai” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerekből készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdaccai háziszereit ajánlották minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint **epanavrok, májbajok, kólika, vértelenség, aranyér, bélbetegségek** s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **várszegénység** s az abból eredő bajoknál is: így **sápkóránál**, idegességből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen hatnak, hogy a legcékeleyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdaccai csakis a **Psephofer J.-féle** az „arany birodalmi almához” **csiszolt gyógyszerháza, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdaccait tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmazzatik 1 frt 5 krba kerül.

Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

N. B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdaccai a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Psephofer J.-féle vértisztító labdaccaikat követelni és csakis azok tekintetűek valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Psephofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdaccai fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdaccaikat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1883. április hó 30-án.

Tisztelt Psephofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felírtulhatatlan vértisztító labdaccaiból utánvétellel. Fogadjon ez uton is legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.
Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermek ágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van hogy ezen labdaccai engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető öt éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megunt, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdaccaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdaccaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdaccai értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerint használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gottschdorf, Kohlbach mellett, Szilázia, 1886. okt. 8.
T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdaccaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdaccainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Bernhardi alpesifü liqueur Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/2 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/2 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatású legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerincz-agybántalom, tagzagatás, ischia, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzágatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabalsam, Psephofer J.-től egy üveg 50 krajczár,

Fagybalsam Psephofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsög 40 krajczár, bérmentve 65 kr.

Stoll-féle Kolapraeparatumok. Kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-Elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., 1/2 liter 85 kr.

Golyva balsam, Psephofer J.-től kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 krajczár.

Élet-eszencia (prágai csöppek) Psephofer J.-től, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszere. Egy üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifüedv, Psephofer J.-től egy általánosan ismert kitűnő háziszere, hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Psephofer J.-től. Évek hosszú sora óta valóban legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Stendel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebek, mérgek daganatoknál, ujjkukac, sebes, vagy gyulladt mell vagy más ily bajoknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től kitűnő háziszere a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főtájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorbévi, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint. Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdettet összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöztetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik: nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Psephofer J. névalírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

gyógyszerész zum goldenen Reichsapfel

PSEPHOFER J. Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.